МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Центр заочної форми навчання

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри_____
(підпис)
д.е.н., проф. Лоханова Н.О._____
(прізвище та ініціали)
"___" _____ 2016 року

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми: «Теоретичні основи та практика обліку, аудиту та аналізу товарних запасів (на прикладі СУНП ТОВ «ТТВ-ДОМ» ЛТД)»

Виконала: студентка 6 курсу ЦЗФН
спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит»
(шифр і назва спеціальності)
Калашник Ольга Олегівна
(прізвище та ініціали)
Керівник Подвальна Наталія Едуардівна
(прізвище та ініціали)
Рецензент Коверда Анатолій Васильович
(прізвище та ініціали)

ОДЕСА - 2017

ЗМІСТ

	ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ТОВАРІВ**	7
1.1.	Теоретико - економічна сутність товарних запасів, їх класифікація і характеристика як об'єкту обліку	7
1.2.	Організація первинного, синтетичного та аналітичного обліку товарів	11
1.3.	Аудит операцій наявності та руху товарів	16
РОЗДІЛ 2	**ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА СУНП ТОВ "ТТВ-ДОМ" ЛТД**	23
2.1.	Облік товарів на СУНП ТОВ «ТТВ-ДОМ» ЛТД та напрями його удосконалення	23
2.2	Особливості обліку результатів інвентаризації та переоцінки товарних запасів	34
2.3.	Оцінка системи внутрішнього контролю та напрями його удосконалення	42
РОЗДІЛ 3	**АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ НА СУНП ТОВ "ТТВ-ДОМ" ЛТД**	50
3.1.	Значення та завдання ефективного використання товарних запасів, як складової активів підприємства	50
3.2.	Аналіз складу, структури та динаміки активів СУНП ТОВ «ТТВ-ДОМ» ЛТД	53
3.3.	Аналіз забезпеченості підприємства нормованими запасами	55
3.4.	Аналіз ефективності використання товарних запасів	60
3.5.	Аналіз інтенсивності використання товарних запасів	64
3.6.	Аналіз фінансової стійкості підприємства за критерієм стабільності джерел покриття запасів	69
3.7.	Аналіз ймовірності банкрутства підприємства	72
	ВИСНОВКИ	78
	СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	89
	ДОДАТКИ	98

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання на торговельних підприємствах України особлива роль приділяється раціональному та ефективному використанню їх обігових коштів, значною складовою частиною яких є товарні запаси. Товари є найважливішим об'єктом обліку, контролю і аналізу на всіх без виключення торгових підприємствах. Так як від рівня забезпеченості підприємств усіма необхідними групами товарів, їх якості та оптимальної структури і асортименту, ефективності використання у господарській діяльності залежить платоспроможність та рівень ділової активності усіх суб'єктів торгівлі, їх фінансовий стан та економічний потенціал. Правильна організація бухгалтерського обліку товарних операцій в торгівлі дозволяє своєчасно отримувати інформацію про наявність, надходження, стан товарних запасів, виконання договірних зобов'язань постачальниками і покупцями товарів, їх відвантаження і реалізацію, розрахунки з бюджетом з ПДВ, забезпечує поточний контроль за збереженням і ефективністю використання.

Найбільшу увагу висвітленням проблемних теоретичних, методичних та практичних питань пов'язаних з обліком та аудитом товарних операцій, приділяли вітчизняні вчені: Атамас П.Й., Бутинець Ф.Ф., Буфатіна І.В., Гринів Б.В., Зоріна О.А., Костюченко В.І., Крутова А.С., Максімова В.Ф., Ніконович Г.І., Нестеренко О.О., Хоменко Н.В. Серед зарубіжних економістів цим дослідженням присвятили свої наукові праці такі науковці, як: Маркс К., Лантоні Р., Мазаракі А.В., Ріса Дж., Тейлор В.Н., Хендерксен Е.С.

Дискусійність та невирішеність багатьох питань з обліку, аудиту та економічного аналізу запасів, недоліки діючої практики та значимість цієї проблеми обумовили вибір теми магістерської роботи та її цільову спрямованість.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є вивчення теоретичних засад та діючої практики обліку, аудиту та економічного аналізу товарних запасів підприємств у сучасних умовах господарювання, розробка рекомендацій по її

поліпшенню та підвищенню ефективності використання. Досягнення цієї мети обумовили необхідність вирішення наступних взаємопов'язаних задач:

- вивчення економічної сутності товарів, їх складу, класифікації та видів оцінки;
- дослідження теоретичних та методологічних засад обліку та аудиту запасів;
- аналіз діючої на підприємстві практики аналітичного та синтетичного обліку та аудиту товарів, розробка рекомендацій по їх поліпшенню;
- проведення економічного аналізу ефективності використання товарних запасів на підприємстві як інструменту обґрунтування пропозицій, спрямованих на її підвищення.

Об'єкт і предмет дослідження. Предметом дослідження є система організації та методика ведення обліку та аудиту товарних операцій торгівельного підприємства». Об'єктом дослідження є діюча практика обліку, аудиту та економічного аналізу запасів на спільному українсько-німецькому підприємстві «ТТВ-ДОМ» ЛТД. Форма власності – приватна .

Підприємство спеціалізується на оптовій торгівлі товарами медичного призначення, а саме – постачанням в медичні заклади України апаратів «Штучна нирка» та розхідних матеріалів для проведення гемодіалізу для хворих з гострою нирковою недостатністю, а також інших товарів медичного призначення. З моменту створення підприємства основним видом його діяльності була оптова й роздрібна торгівля товарами для дому, саду й городу, будівельно-оздоблювальними матеріалами. Реалізація товарів завезених в основному з Німеччини, проводилася через мережу магазинів роздрібної торгівлі в різних містах України. Починаючи з 1998 року СУНП «ТТВ-ДОМ» ЛТД стало згортати мережу роздрібної торгівлі і з 2001 року підприємство займається тільки оптовою торгівлею товарами медичного призначення.

Основними покупцями даної продукції в Одесі й Одеської області є: Одеська обласна клінічна лікарня, Одеське міське управління охорони здоров'я, фірма "Інтосана", а так само інші приватні медичні центри. Крім цього, поставка продукції здійснюється в 16 інших областей України.

Підприємство має поточні рахунки в одеській філії "Укрсіббанку, банку "Південний", а також в "Райфайзен банк Аваль".

Підприємство є платником податку на прибуток на загальних умовах .

Керівництво підприємства здійснюється директором, фінансовим директором. Структура підприємства складається з наступних структурних підрозділів: апарат керування: директор, заступник директора по медичним питанням; бухгалтерія; інформаційно-аналітичний відділ; відділ закупівлі та збуту, відділ технічного обслуговування, автогосподарство, комора.

Крім цього в підприємства є свій вантажний і легковий автотранспорт, необхідні складські приміщення, а також інженерно-технічні персонал. Підприємство має необхідну ліцензію на оптово-роздрібну реалізацію медичного призначення Міністерства охорони здоров'я України.

Бухгалтерію підприємства очолює головний бухгалтер, якому підпорядковується два бухгалтера – бухгалтер по обліку розрахунково-касових операцій та бухгалтер по обліку основних засобів, виробничих та товарних запасів та інших операцій.

Облік на підприємстві автоматизовано на базі програмного комплексу «1-С: Підприємство».

Підприємство приймало безпосередню та активну участь у відкритті та технічному забезпеченні найбільшого в Україні гемодіалізного центру в Одесі. Такі центри були відкриті в містах Ізмаїлі та Котовську одеської області і в інших райцентрах Одеської області.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в роботі використано наступні методи: діалектичний метод пізнання, а також такі загальнонаукові методи як аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія та систематизація. При проведенні економічного аналізу ефективності використання запасів були використані такі його прийоми, як елімінування, групування, порівняння, абсолютні, відносні та середні величини, перерахунку базисних показників та інші.

Обробка даних та аналітичний розрахунок показників дослідження виконуватись за допомогою персонального комп’ютеру з використанням пакетів

Microsoft Word, Microsoft EXCEL, а також програми: "1-С:Підприємство 8.2".

Інформаційною базою дослідження є: законодавчі та нормативно-правові документи, що регламентують бухгалтерський облік, аналіз та аудит, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, матеріали збірників науково-практичних конференцій, професійних періодичних видань з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту щодо товарних операцій, первинні документи, облікові регістри, звітні дані, внутрішні розпорядчі документи підприємства щодо організації та ведення обліку і внутрішнього контролю підприємства.

ВИСНОВКИ

Стрімкі економічні перетворення, політична невизначеність, жорстка конкуренція, обмеженість фінансових, матеріальних, кваліфікованих трудових ресурсів потребують пошуку нових підходів до управління матеріальними ресурсами, центральне місце у структурі яких посідають товари.

Товарні запаси – це складна економічна категорія, предмет наукових досліджень, об'єкт уваги спеціалістів та керівників підприємств. Можливості підприємства у забезпеченні стійкості асортименту товарів, підвищення рівня задоволення попиту споживачів, організації безперервності процесу реалізації, запровадження визначеної цінової політики, визначення окремих питань фінансової діяльності залежать від політики формування товарних запасів, їх розміру і структури. Неефективна інформаційна система управління товарами не дає можливості оперативно надавати необхідну інформацію про їх стан, виявляти відхилення від нормативних або планових показників у обороті підприємства, приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Важливим завданням дослідження є вдосконалення інформаційного забезпечення процесу прийняття рішень щодо руху товарів на основі вирішення проблем методики бухгалтерського обліку та організації внутрішнього контролю базового підприємства.

Визначення терміну "товарні запаси", які наводять автори в економічній літературі, дозволяє зробити висновок, що його тлумачення досить вдало наводиться все-таки саме у ПСБО 9, згідно з яким, - товарні запаси це товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу.

На підставі аналізу та узагальнення наукової літератури ми виділили основні актуальні дискусійні проблемні питання операцій, пов'язаних з рухом товарів, що турбують науковців та практиків. Це проблеми визначення первісної вартості товарів, обліку транспортно-заготівельних витрат, застосування на одному підприємстві різних програмних забезпечень з обліку товарних операцій,

недосконаліть організації обліку господарських процесів товароруху та проблеми контролю залишків товарних запасів.

Об’єктом дослідження дипломної роботи є діюча практика обліку, аудиту та економічного аналізу запасів на спільному українсько-німецькому підприємстві «ТТВ-Дом» ЛТД. Форма власності – приватна. Підприємство спеціалізується на оптовій торгівлі товарами медичного призначення.

Забезпечення бухгалтерського обліку товариства здійснює бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером. Головний бухгалтер організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій. Розробляє і забезпечує дотримання єдиних організаційних і методичних основ ведення бухгалтерського обліку всіма структурними підрозділами підприємства.

На підприємстві, яке аналізується основні елементи облікової політики затверджені відповідним наказом «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику». В основних положеннях наказу зазначено наступне.

Ведення обліку базується на дотриманні вимог ПСБО. Кордон істотності при складанні фінансової звітності визнається в розмірі 50 грн.

Аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей організується таким чином по підрозділах: у бухгалтерії - в кількісно-сумарному вимірюванні; на складах також - в кількісно-сумарному .

Визнання і первинну оцінку запасів (матеріалів, сировини, палива, комплектуючих виробів, товарів) здійснювати залежно від шляхів надходження запасів на підприємство відповідно до П(С)БО 9 "Запаси". Метод оцінки вибуття запасів - ФІФО.

ТЗВ включається до первісної вартості конкретних найменувань, груп, видів запасів при їх оприбуткуванні. Окремий субрахунок обліку для транспортно-заготівельних витрат не передбачений.

Час і перелік інвентаризації об'єктів визначаються окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника підприємства.

Найбільшу питому вагу у складі запасів підприємства займають товари, до складу яких, в основному, входять обладнання та розхідні матеріали для гемодіалізу.

Здійснення операцій щодо придбання та реалізації товарів підприємства відбувається на підставі договорів з постачальниками та покупцями. Загальна кількість постачаємого товару, його номенклатура, ціна та асортимент визначається у додатках до угоди, які є невід'ємною частиною таких договорів. Первинні документу щодо оформлення руху товарів відповідають типовим.

Відображення операцій на рахунках обліку також відповідає вимогам та правилам ведення обліку. Оскільки облік на підприємстві повністю автоматизовано, актуальними є питання удосконалення та постійного оновлення програмного забезпечення відповідно до норм діючого законодавства. Також доцільним вважаємо необхідність звернути увагу на застосування додаткових контрольних процедур, щодо поточного контролю правильності вводу інформації в програму, своєчасності збереження даних і обмеження доступу сторонніх осіб.

При проведенні аудиторських процедур щодо вивчення стану внутрішнього контролю підприємства встановлено наступне.

В організаційній структурі підприємства відсутній окремий структурний підрозділ, який здійснює внутрішній контроль діяльності підприємства, що обумовлено розмірами та структурою підприємства. Прийняття рішень і оперативне управління підприємством одноособово здійснює керівник. Відповідальним за організацію та здійснення внутрішнього контролю окремих напрямів діяльності є керівники підрозділів та керівник підприємства. Поточний контроль діяльності та її відповідності проводиться робітниками підприємства у відповідності до розуміння ними їх посадових обов'язків. Існуючий розподіл прав і обов'язків працівників враховує особливості їх посад. Керівники підрозділів підприємства контролюють виконання обов'язків робітниками та підзвітні керівнику підприємства. Обов'язки по проведенню процедур внутрішнього контролю фінансової та податкової звітності покладено на бухгалтера підприємства. У зв'язку з тим що головний бухгалтер сам визначає підходи до ведення обліку і сам перевіряє дотримання основних вимог, то

його бачення не може однозначно сприйматись, як об'єктивне і потребує оцінки сторонньою незацікавленою особою. Хоча, слід зазначити, що існуюча організація обліку та внутрішньогосподарського контролю на даному етапі задовольняє потреби управління і своєчасності отримання облікової інформації, що обумовлено автоматизацією обліку та типовістю операцій, що здійснюються. На наш погляд, введення окремої структурної одинці з контролю діяльності підприємства в зв'язку з мало чисельністю персоналу не є доцільним. Інвентаризація на підприємстві проводиться щорічно відповідно до встановлених законодавчо вимог. Результати останньої операції не виявили відхилень в обліку.

За результатами проведення дослідження практики організації та ведення обліку і внутрішнього контролю нами зроблено наступні рекомендації:

- усунути можливість формального проведення інвентаризацій;
- посилити внутрішній контроль підприємства з залученням стороннього кваліфікованого персоналу (аудиторських фірм), можливістю отримання необхідних консультацій з ведення обліку та забезпечення додаткових процедур внутрішнього контролю;
- забезпечити постійне оновлення програмного забезпечення відповідно до законодавчих змін;
- забезпечити застосування додаткових контрольних процедур, щодо поточного контролю правильності вводу інформації в програму, своєчасності збереження даних і обмеження доступу сторонніх осіб;
- розробити посадові інструкції особового складу підприємства з чітким визначенням контрольних функцій та повноважень в рамках виконання функціональних обов'язків.

Під час аналізу товарних запасів на СУНП ТОВ «ТТВ-ДОМ» ЛТД нами було встановлено, що в 2015 році в порівнянні з 2013 роком активи підприємства зросли на 23032,5 тис. грн. Ці зміни були викликані збільшенням активів у 2014 році порівняно з 2013 роком на 9589,1 тис. грн. та у 2015 році порівняно з 2014 роком на 13443,4 тис. грн. При цьому дане збільшення відбувалось за рахунок росту оборотних активів підприємства. Так, за аналізований період оборотні активи зросли

на 23153,0 тис. грн. за рахунок їх збільшення у 2014 році порівняно з 2013 роком на 9657,0 тис. грн. та у 2015 році порівняно з 2014 роком на 13496,0 тис. грн. У свою чергу збільшення оборотних активів підприємства відбувалось за рахунок збільшення запасів та засобів у розрахунках. Так, у 2014 році порівняно з 2013 роком запаси підприємства збільшились на 7585,8 тис. грн. і їх питома вага в загальній сумі оборотних активів збільшилась на 3,85%, у той же час засоби у розрахунках зменшилися на 1698,2 тис. грн. і їх питома вага в загальній сумі оборотних активів зменшилась на 20,52%. У 2015 році порівняно з 2014 роком запаси підприємства зменшились на 2726,0 тис. грн.. і їх питома вага в загальній сумі оборотних активів зменшилась на 35,81%, при цьому засоби у розрахунках збільшились на 19641,4 тис. грн. і їх питома вага в загальній сумі оборотних активів зросла на 52,31%. В цілому, за аналізований період, запаси підприємства збільшились на 4859,8 тис. грн., але їх питома вага в загальній сумі оборотних активів зменшилась на 31,96%. Що стосується засобів в розрахунках, то за аналізований період вони збільшились на 17943,2 тис. грн. і їх питома вага в загальній сумі оборотних активів збільшилась на 31,79%.

Грошові кошти і їх еквіваленти та інші оборотні активи в загальному обсязі оборотних активів займали досить малу питому вагу (грошові кошти і їх еквіваленти – 1,0%3 у 2013 році та 1,29% у 2015 році; інші оборотні активи – 0,22 % у 2013 році, 0,13% у 2015 році).

Отже, при проведенні аналізу активів підприємства було виявлено, що за період з 2013 року по 2015 рік на підприємстві СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД відбувались постійні коливання у сумі запасів, які приводили то до їх збільшення, то до їх зменшення. У 2013 році запаси займали 69,83% від загальної суми оборотних активів підприємства, у 2014 році – 73,68%, а у 2015 році – 37,87%. Тому виявляється доцільним провести більш детальний аналіз одної з головних статей оборотних активів – запасів.

Аналіз забезпеченості підприємства нормованими запасами показав, що виробничі запаси і прирівняні до них засоби на СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД з 2013 року по 2015 рік зросли на 4859,8 тис. грн. Зокрема за рахунок збільшення

залишків запасів по готовій продукції на 4850,5 тис. грн., запасним частинам на 4,5 тис. гр., паливу на 3,2 тис. грн. та сировині та матеріалам на 1,6 тис. грн.

При дослідженні динаміки зміни запасів і прирівняних до них засобів було виявлено, що у 2014 році порівняно з 2013 роком відбулось збільшення запасів на 7585,8 тис. грн. За рахунок збільшення залишків готової продукції на 7576,4 тис. грн. та залишків запасних частин на 4,9 тис. грн., палива на 2,8 тис. грн., сировини та матеріалів на 1,7 тис. грн.

У 2015 році порівняно з 2014 роком відбулось зменшення запасів на 2726,0 тис. грн. За рахунок зменшення залишків запасів по готовій продукції на 2725,9 тис. грн., запасних частин на 0,4 тис. грн. та сировини та матеріалів на 0,1 тис. грн. Але відбулось збільшення залишків запасів з палива на 0,4 тис. грн.

При порівнянні фактичних залишків запасів на кінець року з нормативним значенням було виявлено, що у 2013 році понаднормативний
залишок матеріальних нормованих оборотних активів на підприємстві був відсутній, а незаповнений норматив складався з залишків готової продукції на 4143,0 тис. грн., залишків запасних частин на 2,7 тис. грн., палива на 1,9 тис. грн. та сировини та матеріалів на 1,3 тис. грн.

У 2014 році незаповнений норматив був відсутній, а понаднормативний запас складався з залишків готової продукції на 3433,4 тис. грн., запасних частин на 2,2 тис. грн., палива на 0,9 тис. грн. та сировини та матеріалів на 0,4 тис. грн.

У 2015 році понаднормативний залишок запасів та прирівняних до них коштів склав 710,9 тис. Він виник за рахунок понаднормативних залишків з готової продукції на 707,5 тис. грн., запасних частин на 1,8 тис. грн., палива на 1,3 тис. грн. та сировини та матеріалів на 0,3 тис. грн.

Таким чином, ми бачимо, що за аналізуємий період ситуація на підприємстві постійно змінюється. Так, у 2013 році понаднормативний запас був відсутній, а у 2014 році та 2015 році був відсутній незаповнений норматив по залишкам запасів та прирівняних до них коштів.

Все це говорить про недостатній рівень організації постачання і реалізації товарів або про неритмічну роботу підприємства.

Під час аналізу ефективності використання товарних запасів було встановлено, що в 2013 році підприємство СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД отримало чистий прибуток в розмірі 1445,9 тис. грн. й ефективно використовувало оборотні кошти та запаси, тобто на кожну гривну вкладену в оборотні кошти в 2013 році припадало 11,09 коп. чистого прибутку, а на кожну гривню вкладену в запаси, припадало 18,13 коп. чистого прибутку.

В 2014 році ситуація погіршилась, так як підприємство отримало збиток у розмірі 1483,5 тис. грн. Тобто, на кожну гривню вкладену в оборотні кошти припадало 8,63 коп. збитку, а на кожну гривню вкладену в запаси підприємства припадало 12,03 коп. збитку.

В 2015 році підприємство ефективно використовувало оборотні кошти і запаси, оскільки на кожну гривну, вкладену в оборотні кошти, доводилося 45,84 коп. чистого прибутку і 88,92 коп. чистого прибутку доводилося на кожну гривню, вкладену в запаси.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що у 2015 році підприємство стало більш ефективно використовувати оборотні кошти і запаси, чим у 2014 році та у 2013 році.

У зв'язку з такими коливаннями в зміні прибутковості у 2014 і 2015 роках нами було проведено аналіз впливу чинників на рівень прибутковості запасів СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД за цей період.

Прибутковість виробничих запасів за аналізований період збільшилась на 100,95 %, при цьому відбулося збільшення чистого прибутку на 14609,4 тис. грн. і збільшення середньорічних залишків запасів на 2429,9 тис. грн.

Загальне збільшення рівня прибутковості запасів на 100,95%, відбулося за рахунок збільшення прибутку на 98,97% й за рахунок збільшення середньорічної вартості запасів прибутковість зросла на 1,98%.

Враховуючи те, що прибутковість запасів тісно пов'язана з оборотністю, яка є одним з показників, що характеризують інтенсивність використання засобів підприємства і його ділову активність нами було надано оцінку показникам оборотності запасів.

В 2013 році коефіцієнт оборотності запасів на СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД складав 5,5, тобто за рік запаси здійснювали 5,5 обороту, в 2014 році - 4,6 обороту, а в 2015 році - 7,2 обороту, тобто за аналізований період коефіцієнт оборотності запасів збільшився на 1,7 обороту, зокрема в 2015 році в порівнянні з 2014 роком він зріс на 2,6 обороту, а у 2014 році в порівнянні з 2013 роком він зменшився на 0,9. Таким чином, з 2013 року по 2015 рік число оборотів, які здійснюють запаси, збільшилося на 1,7.

Аналіз тривалості одного обороту запасів показав, що в 2013 році тривалість одного обороту складала 65 днів, в 2014 році вже 78 днів, а в 2015 році 50 днів. Таким чином, за аналізований період тривалість одного обороту скоротилася на 15 днів, зокрема в 2015 році порівняно з 2014 роком на 28 днів, а в 2014 році порівняно з 2013 роком вона збільшилась на 13 днів, тобто у 2015 році порівняно з 2014 роком відбулось прискорення оборотності запасів, а у 2014 році порівняно з 2013 роком відбулося уповільнення оборотності запасів.

На оборотність запасів впливають два чинники: зміна обсягу реалізації і зміна залишків запасів. Необхідно визначити вплив даних чинників.

При аналізі було виявлено, що в 2014 році в порівнянні з 2013 роком оборотність запасів уповільнилась на 13 днів, за рахунок збільшення залишків запасів відбулось уповільнення на 35 днів, а за рахунок збільшення обсягу реалізації відбулося прискорення оборотності запасів на 22 дня.

У 2015 році порівняно з 2014 роком оборотність запасів прискорилась на 28 днів, за рахунок збільшення залишків запасів оборотність запасів уповільнилась на 15 днів, а за рахунок збільшення обсягу реалізації відбулось прискорення оборотності на 43 дня.

До показників, які характеризують стан оборотності запасів відносять і коефіцієнт закріплення або завантаження (Кз). Він показує, яка кількість виробничих запасів необхідна для того, щоб одержати обсяг реалізації продукції в 1 грн., чим менше значення даного коефіцієнта, тим ефективніше використовуються виробничі запаси.

Розрахунок даного коефіцієнта показав, що в 2013 році на СУНП ТОВ "ТТВ-ДОМ" ЛТД для отримання обсягу реалізації в 1 грн. підприємству необхідно було мати в наявності виробничих запасів на суму 18 коп., в 2014 році – 22 коп., а в 2015 році – 14 коп. Таким чином, в 2014 році в порівнянні з 2013 роком підприємство додатково вклало в обіг 4 коп., що доводяться на 1 грн. обсягу реалізації. В 2015 році порівняно з 2014 роком підприємство вивільнило з обороту 8 коп., що доводяться на 1 грн. обсягу реалізації, а в цілому за аналізований період з 2013 року по 2015 рік підприємство вивільнило з обороту 4 коп., що доводяться на 1 грн. обсягу реалізації.

Отже, на нашому підприємстві за аналізований період, тобто у 2015 році порівняно з 2014 роком, відбулося прискорення оборотності запасів і підприємство змогло додатково вилучити кошти з обороту, тому нами було визначено зміни в потребі оборотних коштів за умови зміни тривалості обороту і виявлено чи є на підприємстві резерв прискорення оборотності запасів і резерв мобілізації фінансових ресурсів.

У зв'язку з тим, що оборотність запасів на підприємстві прискорилась на 28 днів, підприємство додатково вилучило з обороту коштів на суму 8243,81 тис. грн.

Також підприємство має можливість прискорити оборотність запасів на 2 дня за рахунок резерву мобілізації оборотних коштів і таким чином додатково вивільнити фінансових ресурсів на суму 588,84 тис. грн.

Під час аналізу фінансової стійкості підприємства за критерієм стабільності джерел покриття запасів було встановлено, що підприємство СУНП ТОВ "ТТВ-ДОМ" ЛТД на протязі двох років (2013 та 2014 роки) мало кризовий фінансовий стан, тобто для забезпечення запасів на підприємстві не вистачало "нормальних" джерел їх формування і підприємству загрожувало банкрутство. А у 2015 році підприємство є абсолютно стійким, тобто для забезпечення запасів на підприємстві вистачало "нормальних" джерел їх формування і підприємству вже не загрожує банкрутство.

Забезпеченість запасів джерелами формування є сутністю фінансової стійкості, її зовнішнім проявом, а наслідком є платоспроможність.

Нами було проведено аналіз ймовірності банкрутства підприємства за допомогою чотирифакторної моделі Таффлера.

Підприємство СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД на протязі двох років мало кризовий фінансовий стан, тобто для забезпечення запасів не вистачало “нормальних” джерел їх формування і підприємству загрожувало банкрутство, а у 2015 році підприємство здійснило прорив і стало абсолютно стійким. За допомогою даного розрахунку в динаміці ми прослідкували, які з показників змінились у кращий бік та привели до покращення ситуації на підприємстві.

Розраховане значення Z, по матеріалам СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД за 2013 рік становить 0,519, за 2014 рік – 0,428, а в 2015 році – 0,378, тобто у 2013 році значення Z значно перевищувало норматив 0,3 (0,219), у 2014 році перевищувало норматив на 0,128 і становило 0,428, а у 2015 році ситуація на підприємстві погіршилась порівняно з 2014 роком, але всеодно значення Z більше норматива 0,3 на 0,78 і становить 0,378. Виходячи з цього аналізоване підприємство поступово намагається поліпшити свій фінансовий стан і всеж таки має добрі довгострокові перспективи, але у 2013 році та у 2014 році підприємство мало кризовий фінансовий стан (див. параграф 3.6), а у 2015 році абсолютно стійкий. При цьому найвище значення Z спостерігається у 2013 році, а найнижче у 2015 році.

У 2013 році на 1 грн. короткострокових зобов’язань на підприємстві припадало 20 коп. прибутку від реалізації, а у 2015 році – 78 коп., це є позитивним моментом діяльності підприємства.

У 2013 році на 1 грн. зобов’язань підприємства припадало 70 коп. оборотних активів, а в 2015 році вже 1 грн. 73 коп., це також є позитивним моментом в діяльності підприємства.

У 2013 році короткострокові зобов’язання займали 70% від загальної вартості активів підприємства, а у 2015 році 57%. Тобто, у 2013 році підприємство кредитувало себе за рахунок короткострокових зобов’язань, а у 2015 році більш працювало на власному капіталі.

У 2013 році на 1 грн. активів підприємства припадало 3,54 грн. виручки від реалізації, а у 2015 році лише 2,98 грн., що є негативним моментом в діяльності підприємства.

Таким чином, підприємству рекомендується збільшувати обсяги реалізації та залучати в оборот короткострокові позики, що покращить його роботу та поліпшить фінансовий стан.

Одним із засобів передбачення і боротьби з банкрутством виступає розрахунок коефіцієнта відтворення (втрати) платоспроможності. Цей коефіцієнт характеризується відношенням розрахункового коефіцієнта поточної ліквідності до його встановленого значення, рівного 2.

Коефіцієнт поточної ліквідності на кінець 2013, 2014 та 2015 років має значення менше 2, ми оцінили можливість відтворення (втрати) платоспроможності, але слід відзначити, що за аналізований період спостерігається тенденція поступового збільшення значення коефіцієнта поточної ліквідності: 2013 рік – 0,72 , 2014 рік – 0,50, 2015 рік – 0,95.

Значення коефіцієнта відтворення (втрати) платоспроможності менше 1, тому підприємство СУНП ТОВ “ТТВ-ДОМ” ЛТД у найближчі шість місяців немає реальної можливості відтворити платоспроможність, але спостерігаючи за значенням даного коефіцієнта впродовж трьох років, можливо зробити висновок, що підприємство поступово поліпшує свій фінансовий стан.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755−VI (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. (із змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. − Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XV (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021.
5. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства Фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/ show/z0893-99 .
6. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості затверджені наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373, які приведені у відповідність із внесеними змінами та доповненнями в Податковий, Митний кодекси України, Законом України та Положення (стандарти) бухгалтерського обліку станом на 01.01.2014 р.
7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 Електронний ресурс] // Режим доступу : www.minfin.gov.ua/
8. Методичні рекомендації по вдосконаленню методів оцінки вибуття виробничих запасів в системі прийняття управлінських рішень в сільськогосподарських

підприємствах / Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки" УААН. [Електронний ресурс] // Режим доступу :http://magazine.faaf.org.ua

9. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.14 р. № 879 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. / - Режим доступу: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info /instrbuh/npsbu1/.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 листопада 1999 року № 751/4044 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс].
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 січня 2000 року за № 27/4248 (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. / - Режим доступу:http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu16/
13. П(С)БО 21 - Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193.
14. Перелік товарів належної якості, що не підлягають обміну (поверненню), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.94 р. № 172.
15. Абрютина М.С. Экономический анализ торговой деятельности: Учебное пособие. – М.: Издательство «Дело и Сервис», 2000. – 512 с.
16. Бабіч К.О. Документальне оформлення руху виробничих запасів. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http: //www.readbook.com.ua/ book/34/882/.

17. Багрій К. Л. Особливості аналізу ефективності використання матеріальних запасів підприємства / К. Л. Багрій // Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Вип. 7(25): Ч. 1. - Луцьк, 2010. - С. 50-58.
18. Білова Н. Справжній бухоблік / Н. Білова, А. Бобро, Д. Винокуров. - 3-тє вид., перероб. і доп. - Х. : Фактор, 2008. - 1264 с.
19. Бобиль В.В. Удосконалення фінансового контролю на металургійних підприємствах в сучасних умовах// Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені В. Лазаряна. - 2011. - №37 - С.253-255.
20. Бурдейна Л.В. Теоретичні основи аналізу забезпечення та ефективного використання виробничих запасів на підприємствах / Л.В. Бурдейна // Молодий вчений. – 2015. - № 3 (18). – С. 39-43.
21. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів / Бутинець Ф.Ф. - [5-те вид., перероб. і доп.]. - Житомир: ПП “Рута“, 2003. – 726 с.
22. Бублик О.М. Проблеми управління виробничими запасами на підприємствах та шляхи їх вирішення// Управління розвитком. – 2014. – С. 90-92
23. Верхоглядова Н. І., Шило В.П., Ільїна С.Б. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: [навч.-практ. посібник] / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. - К. : Центр учбової літератури, 2010. – 536 с.
24. Волкова Н.А., Подвальна Н.Е. Організація та методика економічного аналізу: Навч. посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2013. – 267 с.
25. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні. - Днепропетровськ: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України. - 2007. - 485 с.
26. Гордієнко Н. І. Аудит, методика і організація : навч. посібник [ля студентів економічних спеціальностей] : У 2 частинах. Частина 2. / Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 294 с.

27. Горщар В. 1С: Запаси на складах та у виробництві / В. Горщар // Бухгалтерія. Збірка систематизованого законодавства. - 2012. - Випуск 8. - С. 212-226.
28. Гусак Л.В. Нормативне забезпечення внутрішнього контролю виробничих запасів в умовах логістичного підходу до їх управління//Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу 2012. Вип. 2 (23).с 67-75//http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/36446/38635
29. Давидов Г.М. Аудит : підручник / за ред.: Г.М. Давидова, М.В. Кужельного - [2-ге вид.]. – К. : Знання, 2009. – 459 с.
30. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посіб. - К.: НУХТ, 2012. - 335 с.
31. Золотоверхов Д.В. Дослідження побудови внутрішнього аудиту на підприємстві. / Д.В. Золотоверхов // Економіка , Сучасна наука в мережі Internet. – 2013. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://int-konf.org/economika/32-zolotoverhov-d-v-dosldzhennya-pobudovi-vnutrshnogo-auditu-na-pdpriyemstv.html.
32. Єфіменко В.І. Виробничі запаси підприємства як складова ресурсного потенціалу та особливості їх обліку// Вісник Хмельницького національного університету. - № 6. - Т. 4 - 2011. - С. 219-222
33. Івахненков С.В. Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції: Монографія/ С.В. Івахненков – Житомир: ПП “Рута”, 2010. - 432 с.
34. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. – 2-ге вид., стереотип. – К.: МАУП, 2001. – 152 с.: іл. – Бібліогр.: с. 142 – 144.
35. Карабаза І. А. Класифікація виробничих запасів як переумова правильності їх обліку, оцінки та аналізу// Економічний аналіз. - 2008. - Вип. 2 (18) – с. 346-349
36. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. / Ю.Г. Кім. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 600 с.
37. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 224с.

38. Кіртока Р.Г. Особливості проведення аудиту виробничих запасів в сучасних умовах на підприємствах харчовій промисловості / Р.Г. Кіртока // Глобальні та національні проблеми економіки. - 2015. - Випуск 3. - С. 869-872.
39. Коваль М.І., Михайленко О.В. Аудит: організація і методика.- К.: ВД "Персонал", 2014. - 222 с.
40. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. та ін. Організація і методика економічного аналізу: Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури. - 2012. - 528 с.
41. Крысенко Т.В. Торговля: организация, налоговый и бухгалтерский учет : практ.пособ. / Т.В. Крысенко, И.М. Шингур. – К. : Редакция газеты “Бухгалтерия. Налоги. Бизнес”, 2011. – 239 с.
42. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Підручник для ВНЗ. - К.: Каравела, 2012. - 544с.
43. Лень, В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика [Текст] : навч. посіб. / В. С. Лень, В. В. Гливенко. - К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 608 с.
44. Лучко М.Р., Адамик О.В. Облік комерційної діяльності : підручник для студентів вищих навч. закладів [Текст] / М.Р.Лучко, О.В.Адамик. — Тернопіль : Карт-бланш, 2009. - 467 с.
45. Максімова В.Ф. Бухгалтерський облік: навч. посіб. – Одеса: ОНЕУ, 2012. - 256 с.
46. Михайлевич С. Г. Класифікація виробничих запасів для ефективної організації обліку (на прикладі швейних підприємств) // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. - № 4. – С. 36- 40.
47. Мурашко О.В. Облік використання матеріальних запасів на виробництві в умовах впровадження ЕОМ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Menedzhment/2008_10/murash.htm
48. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412с.
49. Немченко Д.С. Удосконалення інвентаризації виробничих запасів як одного з обов’язкових методів аудиту / Д.С. Немченко // Управління розвитком. - 2013. - №17(157). - С. 152-154.

50. Овсійчук О.В. Удосконалення організації обліку виробничих запасів / О. В. Овсійчук // Управління розвитком. - 2014. - № 9. - С. 81-83. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uproz_2014_9_35.pdf
51. Огійчук М.Ф., Новіков І.Т., Рагуліна І.І. Аудит: організація і методика: Навчальний посібник для ВНЗ. - 2-е вид. - К. Алерта, 2012.- 664с.
52. Організація та методика економічного аналізу: Навчальний посібник для бакалаврів всіх напрямків підготовки. – Одеса, ОДЕУ. – 2010. – 348 с.
53. Очеретько Л.М., Федоряк А.В. Удосконалення програми проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на підприємстві / Л. М. Очеретько, А.В. Федоряк // Сталий розвиток економіки. - 2013. - № 2. - С. 233-239.
54. Павелко О.В. Економічна сутність оцінки у системі бухгалтерського обліку / О.В. Павелко // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: зб. наук. праць. Економіка. - 2013. - Вип. 1(61). - С. 162-169.
55. Пальчук О.В. Проблеми формування облікової політики виробничих запасів машинобудівних підприємств// Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія: Економічні науки. - 2014. - Вип. 25. - с. 426-434.
56. Пантелеєв В.П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: навч. Посіб. - К.: Інформ.-аналіт. Агентство, 2008. - 491 с.
57. Петренко С.М., Пальцун І.М. Аудит: теорія і практика застосування міжнародних стандартів: Навчальний посібник для ВНЗ. - Львів: Магнолія. - 2013.- 520с.
58. Пігош В.А. Трансформація бухгалтерського обліку запасів в умовах гармонізації облікової системи державного сектору економіки до міжнародних стандартів/ В.А. Пігош // Облік і фінанси. - 2014. - № 4. - С. 54-63.
59. Попович В. І. Облік запасів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку / В. І. Попович // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. - 2011. - № 1. - С. 313-319.
60. Рапинець В.І. Облік виробничих запасів з використанням інформаційних технологій / В.І. Рапинець // матеріали міжнародної науково-практичної

конференції [Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України], (Тернопіль, 21 - 22 листопада 2007 р.) - Т., 2007 - С. 502-504.

61. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання, 2004. – 654 с.
62. Сайко О.В. Облік і контроль виробничих запасів (на прикладі підприємств молокопереробної промисловості України): автореф. Дис… на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спец. 08.06.04 – «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / О.В. Сайко - Київ, 2004 - 21 с.
63. Свідерський, Є.І. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посібник – К.: КНЕУ, 2005. – 233 с.
64. Семенишена, Н.В. Особливості облікової політики щодо товарних операцій на підприємствах торгівлі [Текст] / Н.В. Семенишена, О.С.Чернишова // Формування стратегії науково-технологічного, екологічного і соціально-економічного розвитку суспільства : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. 5-6 грудня 2013 р. – Тернопіль: Крок, 2013. – С.256–260.
65. Самородова Н.М. Теоретичні і практичні підходи до системи аналізу та управління виробничими запасами підприємства / Н.М. Самородова, О.Т. Михальчук, Є.Ю. Мешко // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - 2011. - № 1 (10). - С. 88-90.
66. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. - К. : КНЕУ, 2004. - 412 с.
67. Стасишен М.С. Методологія та організація обліку, аналізу та аудиту використання виробничих матеріальних запасів / М. С. Стасишен, А. М. Лисенко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер.: Економіка і управління. - 2014. - Вип. 28. - С. 250-254.
68. Стрельцова С.М. Техніко-економічний аналіз використання виробничих ресурсів та прибутку підприємств / С.М. Стрельцова // Вісник соціально-економічних досліджень. - 2009. - № 35 - С. 458-465.
69. Сирцева СБ. Облік запасів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку: порівняльний аспект// Глобальні та національні проблеми

економіки: зб. наук. праць Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського. - 2015- Вип. б. - С. 1031-1035.

70. Сьомченко В.В. Роль внутрішньогосподарського контролю використання виробничих запасів на підприємстві / В.В. Сьомченко // Держава і регіони. Серія: Економіка та підприємництво.- 2013 р. - № 3 (72). - С. 130-132
71. Столярчук Г. В. Основні тенденції розвитку товароруху в сучасних умовах / Г. В. Столярчук // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. - Дніпропетровськ : ДНУ, 2008. -Вип. 238, т. III. -С. 720-727.
72. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник / НМ. Ткаченко. - 6-те вид., доповн. і переробл. - К.: Алерта, 2013. - 982 с
73. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. – 4-те видання, стереотипне. – Львів: “Новий світ-2000”, 2008. – 344 с.
74. Хоменко Н. В. Товарні запаси: проблеми обліку та звітності : [монографія] / Н. В. Хоменко, О. В. Карпенко, Ю. А. Верига. - Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. - 153 с.
75. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посіб. / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський. - Львів : Бухг. центр "Ажур", 2010. - 1220 с.
76. Чабанюк О.А. Організація документообігу як засіб удосконалення обліку наявності та руху виробничих запасів / О.А. Чабанюк // Фінанси, облік і аудит. - 2011. - Вип. 18. - С. 386-391.
77. Чабанюк О.А. Сучасні проблеми та напрямки вдосконалення ведення обліку виробничих запасів на підприємстві // О.А. Чабанюк // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». - Ужгород : УНУ, 2011. – № 2 (34). - С. 284-287.
78. Фінансовий облік: [підручник] / ЛБ. Нападовська, А.В. Аг^œ- єва, О.А. Бакурова [та ін.]; за заг. ред. ЛБ. Нападовської. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. - 700 с
79. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
80. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К., 2005. – 196 с.

81. Штимер, Л.Т. Економічна сутність запасів матеріальних ресурсів підприємства та необхідність їх створення в умовах формування конкурентних переваг / Л.Т. Штимер // Економіст. - 2012. - № 8. - С. 454-457.
82. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін.. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2015. – 312 с.